

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 marca 2007 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej
— Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu**

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 190, poz. 1606 i Nr 267, poz. 2253 oraz z 2006 r. Nr 73, poz. 501, Nr 104, poz. 708, Nr 145, poz. 1050 i Nr 220, poz. 1600) i art. 3 ustawy z dnia 14 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów i ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 25, poz. 162) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 9 kwietnia 1999 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 38, poz. 360),

2) ustawą z dnia 12 maja 2000 r. o zmianie ustawy o prokuraturze, ustawy o dyscyplinie wojskowej oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 48, poz. 553),

3) ustawą z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676),

4) ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271),

5) ustawą z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Dz. U. Nr 139, poz. 1326),

6) ustawą z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 64, poz. 567),

7) ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398),

- 8) ustawą z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708),
- 9) ustawą z dnia 9 czerwca 2006 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 711),
- 10) ustawą z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162),
- 11) ustawą z dnia 14 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów i ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 25, poz. 162)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 16 lutego 2007 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 56—67 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016 oraz z 1999 r. Nr 38, poz. 360), które stanowią:

„Art. 56. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883) w art. 2 w pkt 2 po wyrazach „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,” dodaje się wyrazy „Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,”.

Art. 57. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451, z 1994 r. Nr 136, poz. 704, z 1995 r. Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 98, poz. 604, Nr 133, poz. 882 i 883 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 131, poz. 860) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w pkt 13 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;

- 2) w art. 36 w ust. 5 w pkt 1 wyraz „oraz” zastępuje się przecinkiem, a po wyrazach „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych” dodaje się wyrazy „oraz Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,”.

Art. 58. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;

- 2) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ministrowie: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych, Szef Urzędu Ochrony Państwa, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Szefowie Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta, w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej, określą zasady i tryb udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w podporządkowanych im archiwach wyodrębnionych.”;

- 3) dotychczasową treść art. 19 oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Właściwym organem w sprawach archiwum wyodrębnionego Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w zakresie określonym przepisami ustawy jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;

- 4) w art. 21 w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

- „4) Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;
- 5) w art. 29:
- a) w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) archiwum Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Ministrowie: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych, a także Szefowie: Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta, Urzędu Ochrony Państwa oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu określają organizację podległych im archiwów wyodrębnionych.”;
- 6) w art. 31 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Zasób archiwalny archiwum państwowego wyodrębnionego, podległego Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, określa ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016).”.
- Art. 59. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 753, Nr 124, poz. 782 i Nr 141, poz. 944 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 607) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 1 w ust. 1 po wyrazie „prokuratury” dodaje się wyrazy „oraz prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu”;
- 2) w art. 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Prokuratorami Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu są prokuratorzy Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej oraz prokuratorzy oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej.”;
- 3) w art. 23 w ust. 1 wyrazy „delegowanych do Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytutu Pamięci Narodowej” zastępuje się wyrazami „Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu”.
- Art. 60. W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 348, Nr 79, poz. 484, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 775 i 778, Nr 133, poz. 883, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 158, poz. 1042) w art. 31 w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,” dodaje się wyrazy „Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,”.
- Art. 61. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 1995 r. Nr 13, poz. 59, z 1996 r. Nr 64, poz. 315 i Nr 89, poz. 402 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 589, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 883 oraz z 1998 r. Nr 148, poz. 966) w art. 4 w ust. 1 i 2 po wyrazach „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,” dodaje się wyrazy „Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,”.
- Art. 62. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 133, poz. 883 oraz z 1998 r. Nr 117, poz. 756 i Nr 155, poz. 1014) w art. 2 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,” dodaje się wyrazy „Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,”.
- Art. 63. Z dniem wejścia w życie ustawy stawia się w stan likwidacji Główną Komisję Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytut Pamięci Narodowej. Likwidatora powołuje Minister Sprawiedliwości.
- Art. 64. Prezes Instytutu Pamięci, powołany na pierwszą kadencję, przedkłada Kolegium Instytutu Pamięci statut Instytutu do zatwierdzenia oraz tworzy jednostki organizacyjne Instytutu Pamięci przed upływem 3 miesięcy od daty złożenia ślubowania.

- Art. 65. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje wyboru Kolegium Instytutu Pamięci w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy.
- Art. 66. Kolegium Instytutu Pamięci zgłasza Sejmowi kandydata na Prezesa Instytutu Pamięci na pierwszą kadencję nie później niż po upływie 1 miesiąca od dnia pierwszego posiedzenia Kolegium Instytutu.
- Art. 67. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje wyboru Prezesa Instytutu Pamięci na pierwszą kadencję w terminie 1 miesiąca od dnia zgłoszenia kandydata.”;
- 2) art. 2, 7 i 8 ustawy z dnia 9 kwietnia 1999 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 38, poz. 360), które stanowią:
- „Art. 2. 1. W sprawach o zbrodnie, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy wymienionej w art. 1, przepisy ustawy stosuje się również do śledztw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie.
2. Czynności procesowe, dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy wymienionej w art. 1, są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.
3. Prokuratorzy Głównej Komisji oraz prokuratorzy oddziałowych komisji mogą przejmować do dalszego prowadzenia śledztwa w sprawach o zbrodnie, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy wymienionej w art. 1, wszczęte przed dniem jej wejścia w życie.
4. Inne organy prowadzące postępowania w sprawach o zbrodnie, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy wymienionej w art. 1, wszczęte przed dniem jej wejścia w życie, właściwe są do dalszego ich prowadzenia do chwili przejęcia tych postępowań przez prokuratorów Instytutu Pamięci.”
- „Art. 7. Ilekroć w przepisach obowiązujących jest mowa o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytucie Pamięci Narodowej, rozumie się przez to Instytut Pamięci Narodowej — Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.
- Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 pkt 3, art. 5 pkt 2 i art. 6, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 3) art. 7 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zmianie ustawy o prokuraturze, ustawy o dyscyplinie wojskowej oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 48, poz. 553), który stanowi:
- „Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 4) art. 235 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676), który stanowi:
- „Art. 235. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 227 i art. 233, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 5) art. 106 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271), który stanowi:
- „Art. 106. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem przepisów art. 8 pkt 1 i 2, art. 10 pkt 2 i 3, art. 84 pkt 1, art. 86 § 1, art. 87 § 2, art. 88, art. 90 § 1, art. 91 i art. 92, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 6) art. 48 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Dz. U. Nr 139, poz. 1326), który stanowi:
- „Art. 48. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 2 i 3 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 64, poz. 567), które stanowią:
- „Art. 2. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do wniosków, o których mowa w art. 29a ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, złożonych przed dniem jej wejścia w życie.
- Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 8) art. 151 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), który stanowi:
- „Art. 151. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 9) art. 216 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708), który stanowi:
- „Art. 216. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 197 pkt 1, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz art. 214, który wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 10) art. 80 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 711), który stanowi:
- „Art. 80. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5—56, oraz art. 77 i art. 78, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2006 r.”;
- 11) art. 58—64 i art. 67 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162), które stanowią:
- „Art. 58. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej utworzy rejestr oświadczeń, o którym mowa w art. 11 ust. 1.
- Art. 59. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Instytut Pamięci Narodowej rozpocznie publikację katalogów, o których mowa w art. 52a pkt 5—8 ustawy wymienionej w art. 39.
2. W katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5 ustawy wymienionej w art. 39, w pierwszej kolejności zamieszcza się dane osobowe osób pełniących istotną rolę w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym.
- Art. 60. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy kończy się kadencja Rzecznika Interesu Publicznego i jego zastępców.
2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mienie i dokumenty będące we władaniu Rzecznika Interesu Publicznego przechodzą z mocy prawa we władanie Instytutu Pamięci Narodowej.
- 2a. Należności i zobowiązania Biura Rzecznika Interesu Publicznego stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy należnościami i zobowiązaniami Instytutu Pamięci Narodowej.
- 2b. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Instytut Pamięci Narodowej wstępuje w prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez Biuro Rzecznika Interesu Publicznego.
3. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pracownicy Biura Rzecznika Interesu Publicznego stają się z mocy prawa pracownikami Instytutu Pamięci Narodowej.
4. Stosunki pracy z pracownikami, o których mowa w ust. 3, wygasają z upły-
- wem 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przed upływem 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zostaną im zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie ich nieprzyjęcia przed upływem 2 miesięcy i 2 tygodni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
5. Pracodawca jest obowiązany powiadomić na piśmie pracownika odpowiednio o terminie wygaśnięcia stosunku pracy albo o skutkach nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy.
6. Wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy przez pracodawcę może nastąpić za wypowiedzeniem. Przepis art. 41¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.
7. Pracownicy, o których mowa w ust. 3, zachowują uprawnienia pracownicze wynikające z aktów, na których podstawie powstał ich stosunek pracy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do dnia:
- 1) upływu 2 miesięcy i 2 tygodni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przyjęli proponowane warunki pracy lub płacy na dalszy okres, albo
 - 2) wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 4, albo
 - 3) wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 6.
8. W przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 4, lub wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 6, pracownikom:
- 1) mianowanym — przysługuje świadczenie pieniężne przewidziane w art. 13¹ ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.^{a)});
 - 2) innym niż wymienieni w pkt 1 — przysługuje odprawa, o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.^{b)}).

a) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 170, poz. 1218.

b) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 62, poz. 551 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 550 i Nr 149, poz. 1077.

- Art. 61. W terminie, o którym mowa w art. 63b ust. 2, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przekaze Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty, o których mowa w art. 3.
- Art. 62. 1. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu przekażą do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty organów bezpieczeństwa państwa, a także akta funkcjonariuszy i żołnierzy wytworzone lub gromadzone w okresie do dnia 31 lipca 1990 r.
2. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Obrony Narodowej przekaze do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty organów bezpieczeństwa państwa, a także akta funkcjonariuszy i żołnierzy tych służb wytworzone lub gromadzone w okresie do dnia 31 grudnia 1990 r.
3. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dyrektorzy Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych przekażą do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy wymienionej w art. 39.
4. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dyrektorzy Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych przygotowują do udostępnienia pracownikom i prokuratorom Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty wytworzone lub zgromadzone przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz wojewódzkie i miejskie urzędy kontroli prasy, publikacji i widowisk, Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz okręgowe urzędy, a także przez Urząd do Spraw Wyznań oraz terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw wyznań stopnia wojewódzkiego.
- 4a. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu oraz Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci Narodowej, ustalą, czy w odniesieniu do dokumentów przekazywanych do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w trybie określonym w ust. 1—3, nie zachodzą przesłanki do zastrzeżenia dostępu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 39. Wniosek o zastrzeżenie dostępu do określonych dokumentów, o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 39, powinien zostać złożony przed przekazaniem dokumentów do Instytutu Pamięci Narodowej.
5. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej może, w każdym czasie, zażądać od organów, o których mowa w ust. 1—3, dokumentów nieprzekazanych. Przekazanie dokumentów następuje w terminie wyznaczonym przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.
- 5a. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do innych instytucji i organów władzy publicznej.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu mogą wykonać dla potrzeb urzędu kopie akt funkcjonariuszy pozostających w służbie, które powstały w okresach, o których mowa odpowiednio w ust. 1 lub 2.
- Art. 63. 1. Wnioski i pytania, o których mowa w art. 30 ustawy wymienionej w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, niezrealizowane do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, traktuje się jako wniosek, o którym mowa w art. 30 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 39, w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
2. Do spraw, o których mowa w ust. 1, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
3. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pokrzywdzony w rozumieniu art. 6 ustawy, o której mowa w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, który uzyskał prawo wglądu do dotyczących go dokumentów i nie zrealizował tego prawa przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, może uzyskać wgląd do dotyczących go dokumentów na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, po złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 albo informacji, o której mowa w art. 7 ust. 3a, do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej lub oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, właściwego miejscowo ze względu na realizację prawa wglądu do dokumentów.

Art. 63a. 1. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, toczą się według przepisów dotychczasowych, z zastrzeżeniem ust. 2—6.

2. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, uprawnienia i obowiązki Rzecznika Interesu Publicznego przejmują dyrektor Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej lub wyznaczony przez niego prokurator Biura Lustracyjnego albo oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej.

3. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 18.

4. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone w pierwszej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje sąd okręgowy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne.

5. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone w drugiej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje sąd apelacyjny, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne.

6. Sprawy, o których mowa w ust. 4 i 5, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie niezwłocznie przekazuje właściwym sądom do rozpoznania.

7. Sąd okręgowy w przypadku, o którym mowa w ust. 4, oraz sąd apelacyjny w przypadku, o którym mowa w ust. 5, prowadzi rozprawę od początku.

Art. 63b. 1. Akta zakończonych postępowań lustracyjnych, przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz. U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, z późn. zm.^{c)}), są jawne, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Sąd Apelacyjny w Warszawie w składzie jednego sędziego wydaje postanowienie w sprawie jawności akt, o których mowa w ust. 1, albo odmawia ich ujawnienia. Na postanowienie sądu osobie

lustrowanej oraz prokuratorowi Biura Lustracyjnego lub prokuratorowi oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego.

3. Sąd rozpatruje sprawy, o których mowa w ust. 1, według kolejności wpływu wniosków Rzecznika Interesu Publicznego do Wydziału Lustracyjnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

4. Sąd postanawia o jawności akt w przypadku, gdy nie zostały w nich ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 2 lub 2a.

5. Niezwłocznie po rozpoznaniu zażalenia, o którym mowa w ust. 2, albo po upływie terminu do jego wniesienia, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przekazuje akta, o których mowa w ust. 1, Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej.

6. Do akt, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 18 ust. 5.

Art. 63c. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, Państwowa Komisja Wyborcza przekazuje Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej będące w jej posiadaniu oświadczenia lustracyjne, złożone na podstawie ustawy, o której mowa w art. 66.

Art. 64. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu i Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci Narodowej, w odniesieniu do dokumentów przekazanych do Instytutu Pamięci Narodowej, dokonają w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ich przeglądu w celu podjęcia decyzji o ich zastrzeżeniu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 39."

„Art. 67. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 marca 2007 r., z wyjątkiem:

1) art. 39 pkt 7 i art. 57, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

2) (uchylony);

3) art. 46 pkt 2 oraz art. 53 pkt 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2006 r.”;

12) art. 4 ustawy z dnia 14 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów i ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 25, poz. 162), który stanowi:

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 28 lutego 2007 r.”.

^{c)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 57, poz. 618, Nr 62, poz. 681 i Nr 63, poz. 701, z 2000 r. Nr 43, poz. 488 i Nr 50, poz. 600, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 765, Nr 153, poz. 1271 i Nr 175, poz. 1434, z 2003 r. Nr 44, poz. 390 i Nr 99, poz. 921, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218.

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 marca 2007 r. (poz. 424)

USTAWA

z dnia 18 grudnia 1998 r.

o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Mając na względzie:

- zachowanie pamięci o ogromie ofiar, strat i szkód poniesionych przez Naród Polski w latach II wojny światowej i po jej zakończeniu,
- patriotyczne tradycje zmagania Narodu Polskiego z okupantami, nazizmem i komunizmem,
- czyny obywateli dokonywane na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i w obronie wolności oraz godności ludzkiej,
- obowiązek ścigania zbrodni przeciwko pokojowi, ludzkości i zbrodni wojennych,
- a także powinność zadośćuczynienia przez nasze państwo wszystkim pokrzywdzonym przez państwo łamiące prawa człowieka,

jako wyraz naszego przekonania, że żadne bezprawne działania państwa przeciwko obywatelom nie mogą być chronione tajemnicą ani nie mogą ulec zapomnieniu — stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) ewidencjonowanie, gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie, zabezpieczenie, udostępnianie i publikowanie dokumentów organów bezpieczeństwa państwa, wytworzonych oraz gromadzonych od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., a także organów bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, dotyczących:¹⁾
 - a)²⁾ popełnionych na osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 31 lipca 1990 r.:
 - zbrodni nazistowskich,

- zbrodni komunistycznych,
- innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne,
- b) innych represji z motywów politycznych, jakich dopuścili się funkcjonariusze polskich organów ścigania lub wymiaru sprawiedliwości albo osoby działające na ich zlecenie, a ujawnionych w treści orzeczeń zapadłych na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.³⁾),
- c) działalności organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5;
- 2) tryb postępowania w zakresie ścigania przestępstw określonych w pkt 1 lit. a;
- 3)⁴⁾ ochronę danych osobowych osób, których dotyczą dokumenty zgromadzone w archiwum Instytutu Pamięci;
- 4) prowadzenie działań w zakresie edukacji publicznej.

Art. 2. 1.⁵⁾ Zbrodniami komunistycznymi, w rozumieniu ustawy, są czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w okresie od dnia 17 września 1939 r. do dnia 31 lipca 1990 r., polegające na stosowaniu represji lub innych form naruszania praw człowieka wobec jednostek lub grup ludności bądź w związku z ich stosowaniem, stanowiące przestępstwa według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienia. Zbrodniami komunistycznymi są również czyny popełnione przez tych funkcjonariuszy w okresie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, zawierające znamiona czynów zabronionych określonych w art. 187, 193 lub 194 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. — Kodeks karny albo art. 265 § 1, art. 266 § 1, 2 lub 4 lub art. 267 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. — Kodeks karny, dokonane przeciwko dokumentom w rozu-

¹⁾ Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 1 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 14 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów i ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 25, poz. 162), która weszła w życie z dniem 28 lutego 2007 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 1 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1993 r. Nr 36, poz. 159, z 1995 r. Nr 28, poz. 143, z 1998 r. Nr 97, poz. 604, z 2002 r. Nr 240, poz. 2055 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

mieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162) na szkodę osób, których te dokumenty dotyczą.

2. Funkcjonariuszem państwa komunistycznego, w rozumieniu ustawy, jest funkcjonariusz publiczny, a także osoba, która podlegała ochronie równej ochronie funkcjonariusza publicznego, w szczególności funkcjonariusz państwowy oraz osoba pełniąca funkcję kierowniczą w organie statutowym partii komunistycznych.

Art. 3.⁶⁾ Zbrodniami przeciwko ludzkości są w szczególności zbrodnie ludobójstwa w rozumieniu Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa, przyjętej w dniu 9 grudnia 1948 r. (Dz. U. z 1952 r. Nr 2, poz. 9 i 10 i Nr 31, poz. 213 oraz z 1998 r. Nr 33, poz. 177), a także inne poważne prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, jeżeli były dokonywane przez funkcjonariuszy publicznych albo przez nich inspirowane lub tolerowane.

Art. 4. 1.⁷⁾ Zbrodnie, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, stanowiące według prawa międzynarodowego zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne, nie ulegają przedawnieniu.

1a.⁸⁾ Bieg terminu przedawnienia zbrodni komunistycznych, w rozumieniu art. 2, niebędących zbrodniami wojennymi lub zbrodniami przeciwko ludzkości, rozpoczyna się od dnia 1 sierpnia 1990 r. Karalność tych zbrodni ustaje po 40 latach, gdy czyn stanowi zbrodnię zabójstwa, oraz po 30 latach, gdy czyn stanowi inną zbrodnię komunistyczną. Przepisu art. 4 § 1 Kodeksu karnego nie stosuje się.

2. Zbrodnie wymienione w art. 1 w pkt 1 lit. a, popełnione na innych osobach niż obywatele polscy, są przedmiotem działania organów powołanych przez ustawę, jeżeli zostały popełnione na terytorium Państwa Polskiego.

3. W stosunku do sprawców zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości lub zbrodni komunistycznych nie stosuje się wydanych przed dniem 7 grudnia

1989 r. przepisów ustaw i dekretów, które przewidują amnestię lub abolicję.

Art. 5.⁹⁾ 1. Organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są:

- 1) Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego;
- 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego;
- 3) Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego;
- 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1—3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r.;
- 5) instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych;
- 6) Akademia Spraw Wewnętrznych;
- 7) Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza;
- 8) Zarząd Główny Służby Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki;
- 9) Informacja Wojskowa;
- 10) Wojskowa Służba Wewnętrzna;
- 11) Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego;
- 12) inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych;
- 13) Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk wraz z wojewódzkimi i miejskimi urzędami kontroli prasy, publikacji i widowisk oraz Główny Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk wraz z okręgowymi urzędami;
- 14) Urząd do Spraw Wyznań oraz terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw wyznań stopnia wojewódzkiego.

2. Do organów bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, należą także organy i instytucje cywilne i wojskowe państw obcych o zadaniach podobnych do zadań organów, o których mowa w ust. 1.

3. Jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 1999 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 38, poz. 360), która weszła w życie z dniem 13 maja 1999 r.

⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

⁸⁾ Oznaczenie ust. 1a nadane przez art. 1 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 6; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 6. (uchylony).¹⁰⁾

Art. 7.¹¹⁾ Dokumentami, w rozumieniu ustawy, są:

- 1) wszelkie nośniki informacji, niezależnie od formy przechowywania informacji, w tym w szczególności: akta, kartoteki, rejestry, pliki komputerowe, pisma, mapy, plany, filmy i inne nośniki obrazu, nośniki dźwięku i wszelkich innych form zapisu, a także kopie, odpisy i inne duplikaty tych nośników informacji;
- 2) niezbędne do analizy informacji środki pomocnicze, a w szczególności programy na użytek zautomatyzowanego przetwarzania danych.

Rozdział 2

Instytut Pamięci Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i jego organy

Art. 8. 1. W celu realizacji zadań określonych w art. 1 tworzy się Instytut Pamięci Narodowej — Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwany dalej „Instytutem Pamięci”.

2. Instytut Pamięci jest finansowany z budżetu państwa, w którym stanowi odrębną część.

3.¹²⁾ Organizację Instytutu Pamięci, w zakresie nieuregulowanym ustawą, określa statut, który przyjmuje Kolegium Instytutu Pamięci na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci.

Art. 9. 1. Instytutem Pamięci kieruje Prezes Instytutu Pamięci.

2.¹³⁾ Prezes Instytutu Pamięci w sprawowaniu swego urzędu jest niezależny od organów władzy państwowej.

Art. 10. 1.¹⁴⁾ Prezesa Instytutu Pamięci powołuje i odwołuje Sejm Rzeczypospolitej Polskiej większością 3/5 głosów za zgodą Senatu, na wniosek Kolegium Instytutu Pamięci, które zgłasza kandydata spoza swego grona.

2.¹⁵⁾ Kadencja Prezesa Instytutu Pamięci trwa 5 lat, licząc od dnia złożenia ślubowania. Po upływie kadencji pełni on obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Prezesa Instytutu Pamięci.

3.¹⁶⁾ Nie wcześniej niż na 6 miesięcy i nie później niż na 3 miesiące przed upływem kadencji Prezesa Instytutu Pamięci przewodniczący Kolegium Instytutu Pamięci ogłasza publiczny konkurs na to stanowisko, według zasad i w trybie określonych przez Kolegium Instytutu Pamięci. W wypadku innej przyczyny opróżnienia stanowiska Prezesa Instytutu Pamięci, termin zgłaszania się kandydatów do konkursu na to stanowisko wynosi 30 dni od dnia ogłoszenia konkursu. Przesłuchania kandydatów na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci mają charakter publiczny.

4. Ta sama osoba nie może być Prezesem Instytutu Pamięci więcej niż przez dwie kolejne kadencje.

Art. 11. 1. Na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci może być powołany obywatel polski wyróżniający się wysokimi walorami moralnymi oraz wiedzą przydatną w pracach Instytutu Pamięci.

2. Na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci nie może być powołana osoba, która pełniła służbę, pracowała lub była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5, ani też sędzia, który orzekając uchybił godności urzędu, sprzeniewierzając się niezawistości sędziowskiej.

2a.¹⁷⁾ Na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci nie może być powołana również osoba, co do której w archiwach podlegających przekazaniu do Instytutu Pamięci lub w innych archiwach państwowych znajduje się informacja o tym, że istnieją wobec niej przesłanki przewidziane w ust. 2.

2b.¹⁷⁾ Na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci nie może być powołana również osoba, której działalność związana z dostępem do tajemnicy państwowej lub objęta tajemnicą państwową uniemożliwia szczegółowe przedstawienie informacji o przebiegu swojej służby, pracy lub współpracy.

3. Prezes Instytutu Pamięci nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

4. Prezes Instytutu Pamięci nie może wykonywać innych zajęć zawodowych, z wyjątkiem zajmowania stanowiska profesora szkoły wyższej.

5. Stanowiska Prezesa Instytutu Pamięci nie można łączyć z mandatem posła albo senatora.

6. Warunki, o których mowa w ust. 1, 2, 3 i 5, powinni spełniać również prokuratorzy i pracownicy Instytutu Pamięci, a także członkowie Kolegium Instytutu Pamięci.

¹⁰⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 5 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

Art. 12.¹⁸⁾ Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków Prezes Instytutu Pamięci składa przed Sejmem Rzeczypospolitej Polskiej następujące ślubowanie:

„Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej służyć wiernie Narodowi Polskiemu, stać na straży prawa, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości.”.

Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 13. Kolegium Instytutu Pamięci wnioskuje o odwołanie Prezesa Instytutu Pamięci większością głosów, jeśli:

- 1) zrzekł się stanowiska;
- 2) z powodu choroby, ułomności lub upadku sił stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków Prezesa Instytutu Pamięci;
- 3) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z urzędu;
- 4)¹⁹⁾ nie wypełnia obowiązków nałożonych przez ustawę lub działa na szkodę Instytutu Pamięci.

Art. 14. Prezes Instytutu Pamięci nie może być, bez uprzedniej zgody Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Prezes Instytutu Pamięci nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

Art. 15.²⁰⁾ 1. W Instytucie Pamięci tworzy się Kolegium Instytutu Pamięci. Członkiem Kolegium Instytutu Pamięci może być obywatel polski wyróżniający się wysokimi walorami moralnymi oraz wiedzą przydatną w pracach Instytutu Pamięci.

2. Kolegium Instytutu Pamięci wybierane jest na kadencję trwającą 7 lat. Kadencja rozpoczyna się z dniem zebrania się Kolegium na pierwsze posiedzenie.

3.²¹⁾ W skład Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej wchodzi jedenastu członków, w tym:

- 1) siedmiu wybieranych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej bezwzględną większością głosów;

- 2) dwóch wybieranych przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej bezwzględną większością głosów;

- 3) dwóch powoływanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Członkostwo w Kolegium Instytutu Pamięci ustaje wskutek:

- 1) śmierci;
- 2) rezygnacji;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo;
- 4)²²⁾ odwołania odpowiednio przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej albo przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej bezwzględną większością głosów lub przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej bezwzględną większością głosów, na wniosek Kolegium Instytutu Pamięci podjęty większością 2/3 głosów ustawowego składu Kolegium, z powodu długotrwałej choroby lub upadku sił powodujących trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków albo z powodu niewypełniania obowiązków nałożonych przez ustawę.

5. Kolegium Instytutu Pamięci wybiera ze swego składu przewodniczącego Kolegium oraz nie więcej niż 3 jego zastępców na kadencję trwającą 1 rok.

6.²³⁾ W przypadku ustania członkostwa przed upływem kadencji właściwy organ dokonuje wyboru albo powołania nowego członka, na okres do zakończenia kadencji Kolegium Instytutu Pamięci.

7. Za wykonywanie zadań członkowie Kolegium Instytutu Pamięci otrzymują diety określone przez Prezesa Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, a także zwrot kosztów według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych na obszarze kraju.

Art. 16. 1. Prezes Instytutu Pamięci wykonuje swoje funkcje przy pomocy jednostek organizacyjnych Instytutu Pamięci wymienionych w art. 18.

2. Prezes Instytutu Pamięci może powołać nie więcej niż trzech swoich zastępców.

Art. 17. 1. W celu wykonywania zadań Instytutu Pamięci w miejscowościach będących siedzibami sądów apelacyjnych tworzy się oddziały Instytutu Pamięci, zwane dalej „oddziałami”, w innych miastach zaś mogą być utworzone delegatury Instytutu Pamięci, zwane dalej „delegaturami”.

2. Oddziałem Instytutu Pamięci kieruje dyrektor oddziału, a delegaturą Instytutu Pamięci — naczelnik delegatury. Dyrektora oddziału oraz naczelnika delegatury powołuje i odwołuje Prezes Instytutu Pamięci.

¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 7 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 7 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 18. 1. W Instytucie Pamięci tworzy się:

- 1) Główną Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwaną dalej „Główną Komisją”;
- 2) Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów;
- 3) Biuro Edukacji Publicznej;
- 4)²⁴⁾ Biuro Lustracyjne.

2. W oddziałach tworzy się:

- 1) oddziałowe komisje ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwane dalej „oddziałowymi komisjami”;
- 2) oddziałowe biura udostępniania i archiwizacji dokumentów;
- 3) oddziałowe biura edukacji publicznej;
- 4)²⁵⁾ oddziałowe biura lustracyjne.

3.²⁶⁾ W delegaturach mogą być tworzone wydziały udostępniania i archiwizacji dokumentów, referaty edukacji publicznej oraz referaty śledcze.

Art. 19. 1. Prokuratorów Głównej Komisji oraz oddziałowych komisji powołuje i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci.

2. Jednostkami organizacyjnymi, wymienionymi w art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3, kierują dyrektorzy powoływani i odwoływani przez Prezesa Instytutu Pamięci.

3. Jednostkami organizacyjnymi, wymienionymi w art. 18 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3, kierują naczelnicy powoływani i odwoływani przez Prezesa Instytutu Pamięci.

4. Główną Komisją kieruje Dyrektor Głównej Komisji. Dyrektora Głównej Komisji powołuje, spośród prokuratorów Głównej Komisji, i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Prokuratora Generalnego zgłoszony w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci. Dyrektor Głównej Komisji jest jednym z zastępców Prokuratora Generalnego.

5. Oddziałową komisją kieruje naczelnik oddziałowej komisji. Naczelnika oddziałowej komisji powołuje, spośród prokuratorów wymienionych w ust. 1, i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci.

5a.²⁷⁾ Dyrektor Głównej Komisji może powierzyć prokuratorowi oddziałowej komisji pełnienie obowiązków naczelnika oddziałowej komisji na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

²⁴⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 8 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 8 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁷⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

6. Pracownik Instytutu Pamięci nie może, bez zezwolenia Prezesa Instytutu Pamięci, podejmować innego zajęcia zawodowego.

7.²⁸⁾ Prokuratorów Biura Lustracyjnego i prokuratorów oddziałowych biur lustracyjnych powołuje i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci.

8.²⁸⁾ Oddziałowym biurem lustracyjnym kieruje naczelnik oddziałowego biura lustracyjnego. Naczelnika oddziałowego biura lustracyjnego powołuje spośród prokuratorów wymienionych w ust. 7, i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci.

9.²⁸⁾ Dyrektor Biura Lustracyjnego może powierzyć prokuratorowi oddziałowego biura lustracyjnego pełnienie obowiązków naczelnika oddziałowego biura lustracyjnego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

10.²⁸⁾ Biurem Lustracyjnym kieruje Dyrektor Biura Lustracyjnego, powoływany spośród prokuratorów Biura Lustracyjnego i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Prokuratora Generalnego zgłoszony w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci.

11.²⁸⁾ Kadencja Dyrektora Biura Lustracyjnego trwa 3 lata, licząc od dnia powołania; po upływie kadencji Dyrektor Biura Lustracyjnego pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego Dyrektora Biura Lustracyjnego.

12.²⁸⁾ Ta sama osoba może być Dyrektorem Biura Lustracyjnego nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

13.²⁸⁾ Kadencja Dyrektora Biura Lustracyjnego ustaje z chwilą śmierci lub odwołania.

14.²⁸⁾ Dyrektora Biura Lustracyjnego odwołuje się w przypadku:

- 1) zrzeczenia się stanowiska;
- 2) stwierdzenia prawomocnym orzeczeniem sądu niezgodności z prawdą oświadczenia lustracyjnego;
- 3) długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków związanych ze stanowiskiem;
- 4) skazania za przestępstwo popełnione umyślnie ścigane z oskarżenia publicznego;
- 5) skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Art. 20.²⁹⁾ Pracownicy Instytutu Pamięci, także po ustaniu stosunku pracy, są obowiązani zachować w tajemnicy wiadomości związane z działalnością Instytutu Pamięci, powzięte w związku z zatrudnieniem w Instytucie Pamięci, z wyjątkiem uzyskanych w toku badań naukowych.

²⁸⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 21. Prezes Instytutu Pamięci oraz członkowie Kolegium Instytutu Pamięci są obowiązani, także po upływie kadencji albo ustaniu członkostwa, do zachowania w tajemnicy wiadomości, do których mieli dostęp w związku z wykonywaną funkcją. Nie dotyczy to faktów powszechnie znanych.

Art. 22. 1.³⁰⁾ Prezes Instytutu Pamięci może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, zezwolić na ujawnienie wiadomości stanowiącej tajemnicę państwową lub służbową oraz na udostępnienie dokumentów lub materiałów objętych tajemnicą państwową określonej osobie lub instytucji, jeżeli zachowanie tajemnicy uniemożliwiłoby wykonanie wskazanych w ustawie zadań Instytutu Pamięci.

2.³¹⁾ W odniesieniu do dokumentów przekazanych do archiwum Instytutu Pamięci, Prezesowi Instytutu Pamięci przysługują uprawnienia określone w art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.³²⁾).

Art. 23. 1. Prezes Instytutu Pamięci przedstawia okresowo Kolegium Instytutu Pamięci informację o istotnych sprawach związanych z działalnością Instytutu Pamięci.

2.³³⁾ Poza innymi zadaniami określonymi w ustawie Kolegium Instytutu Pamięci w szczególności zajmuje stanowisko w następujących sprawach:

- 1) przejścia do zasobów archiwalnych Instytutu Pamięci dokumentów spraw, o których mowa w art. 1, i oceny ich kompletności;
- 2) ustalania zasad ewidencjonowania, przechowywania, opracowywania, zabezpieczenia, udostępniania i publikowania dokumentów;
- 3) ustalania priorytetów w zakresie udostępniania dokumentów;
- 4) oceniania polityki ścigania przez Instytut Pamięci przestępstw, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a;
- 5) oceniania działania Biura Lustracyjnego;
- 6) ustalania programów badawczych w zakresie opracowywania działalności organów bezpieczeństwa państwa, a także informowania oraz edukacji społeczeństwa;
- 7) wyraża opinię o zasadności odmowy udzielenia zgody na udostępnienie dokumentów zgromadzonych przez Instytut Pamięci w celach, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Kolegium Instytutu Pamięci zatwierdza informację roczną, o której mowa w art. 24 ust. 1.

4. Kolegium Instytutu Pamięci przyjmuje uchwały większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby członków Kolegium.

Art. 24. 1. Prezes Instytutu Pamięci składa Sejmowi i Senatowi, raz w roku, informację o działalności Instytutu Pamięci.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, w części dotyczącej bezpieczeństwa lub obronności państwa może być utajniona.

3. Informacja Prezesa Instytutu Pamięci jest podawana do wiadomości publicznej, z wyłączeniem części, o której mowa w ust. 2.

4. Prezes Instytutu Pamięci składa raz w roku, za pośrednictwem Marszałka Sejmu, do wyłącznej wiadomości członków sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych, informację o sprawach określonych w art. 38.

Rozdział 3

Gromadzenie dokumentów przez Instytut Pamięci

Art. 25. 1. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia utworzenia Instytutu Pamięci organy, o których mowa niżej, są obowiązane przygotować do przekazania do archiwum Instytutu Pamięci dokumenty, zbiory danych, rejestry i kartoteki wytworzone oraz zgromadzone przez organy bezpieczeństwa państwa, organy więziennictwa, sądy i prokuratury oraz organy bezpieczeństwa III Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Obowiązek ten ciąży na:

- 1) Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Szefie Urzędu Ochrony Państwa — co do dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, a także akt funkcjonariuszy, wytworzonych lub gromadzonych w okresie do dnia 6 maja 1990 r.;
- 2) Ministrze Obrony Narodowej — co do dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek wojskowych organów bezpieczeństwa, a także akt funkcjonariuszy tych służb, wytworzonych lub gromadzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1990 r.;
- 3) Ministrze Sprawiedliwości — co do dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, wytworzonych oraz gromadzonych przez organy więziennictwa do dnia 31 grudnia 1956 r., dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, wytworzonych lub gromadzonych przez wydział ochrony Centralnego Zarządu Zakładów Karnych i podległe mu jednostki w okresie do dnia 31 grudnia 1989 r., a także akt penitencjarnych osób represjonowanych z motywów politycznych osadzonych w zakładach karnych, aresztach śledczych i obozach odosobnienia;
- 4) prezesach sądów powszechnych i wojskowych — co do akt spraw osób represjonowanych z motywów politycznych;

³⁰⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 zmianę 24) pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³¹⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 149, poz. 1078, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

- 5) prokuratorach kierujących powszechnymi i wojskowymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury — co do akt spraw, w tym akt podręcznych spraw, o których mowa w pkt 4;
- 6) dyrektorach: Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych — co do akt byłej Polskiej Partii Robotniczej oraz byłej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej dotyczących organów bezpieczeństwa państwa, a także akt organów bezpieczeństwa państw okupacyjnych;
- 7) dyrektorach: Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych — co do dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, o których mowa w pkt 1—5, a przechowywanych w tych archiwach; przekazanie ich do Instytutu Pamięci następuje na zasadzie użyczenia.

2. Przekazanie akt, o których mowa w ust. 1 pkt 6, polega na dostarczeniu kopii.

3. Obowiązek określony w ust. 1 pkt 1—5 dotyczy także kopii dokumentów, zbiorów danych i kartotek, niezależnie od czasu ich sporządzenia.

4.³⁴⁾ Prezes Instytutu może w każdym czasie zażądać od:

- 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- 2) Ministra Obrony Narodowej,
- 3) Ministra Sprawiedliwości,
- 4) prezesa sądu powszechnego i wojskowego,
- 5) prokuratora kierującego powszechną i wojskową jednostką organizacyjną prokuratury,
- 6) dyrektora Archiwum Akt Nowych oraz innego archiwum państwowego,
- 7) Szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego,

a także innych instytucji, dokumentów nieprzekazanych.

5. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Szef Urzędu Ochrony Państwa oraz Minister Obrony Narodowej mogą wykonać dla potrzeb urzędu kopie akt funkcjonariuszy pozostających w służbie, które powstały w okresach, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 1 lub 2.

6. Prezes Instytutu Pamięci wyznacza organom określonym w ust. 1 pkt 1—7 terminy przejęcia dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, o których mowa w tym przepisie.

³⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 711), który wszedł w życie z dniem 1 października 2006 r.

Art. 26.³⁵⁾ 1. Do archiwum Instytutu Pamięci przekazuje się dokumenty wytworzone w toku postępowań prowadzonych przez sądy w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów, z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania w danej sprawie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dokumenty wytworzone w toku postępowań prowadzonych przez sądy w sprawach, o których mowa w art. 17 ustawy wymienionej w ust. 1, przekazuje się po upływie terminu do wniesienia kasacji w danej sprawie, a jeśli kasacja została wniesiona — po jej rozpatrzeniu. Z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania w danej sprawie przekazuje się kopie tych dokumentów.

Art. 27. 1.³⁶⁾ Prezes Instytutu Pamięci może, po zawiadomieniu właściwego organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo zawodowego, uzyskać wgląd w dokumenty, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że zawierają one informacje z zakresu działania Instytutu Pamięci.

2.³⁶⁾ Każdy, kto posiada dokumenty, o których mowa w art. 25, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym fakcie Prezesa Instytutu Pamięci.

3.³⁶⁾ Każdy organ administracji rządowej, samorządu terytorialnego albo zawodowego jest obowiązany bezzwłocznie wydać Prezesowi Instytutu Pamięci, na jego żądanie, posiadane dokumenty, o których mowa w art. 25. Obowiązek ten dotyczy także wydania kopii.

4. Prezes Instytutu Pamięci może zażądać wydania także innej dokumentacji niż wskazana w art. 25, niezależnie od czasu jej wytworzenia lub zgromadzenia, jeżeli jest ona niezbędna do wypełnienia zadań Instytutu Pamięci określonych w ustawie.

5.³⁷⁾ Jeżeli dokumenty są niezbędne organowi, o którym mowa w ust. 3, do wykonywania jego zadań ustawowych, można poprzestać na przekazaniu Prezesowi Instytutu Pamięci ich kopii.

Art. 28.³⁸⁾ 1. Każdy, kto bez tytułu prawnego posiada dokumenty zawierające informacje z zakresu działania Instytutu Pamięci, jest obowiązany wydać je bezzwłocznie Prezesowi Instytutu Pamięci.

2. Właściciel lub osoba mająca inny tytuł prawny do posiadania dokumentów, o których mowa w ust. 1, jest obowiązana do ich udostępnienia Prezesowi Instytutu Pamięci, na jego żądanie, w celu sporządzenia kopii.

³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

3. Prezes Instytutu Pamięci może zwracać się do wszelkich osób lub instytucji zagranicznych o pomoc w udostępnianiu dokumentów.

Art. 29.³⁹⁾ W zakresie działalności archiwalnej Instytut Pamięci gromadzi, ewidencjonuje, przechowuje, opracowuje, zabezpiecza i udostępnia dokumenty zbrodni oraz dokumenty ukazujące fakty i okoliczności dotyczące losów Narodu Polskiego w latach 1939—1990 i informujące o poniesionych ofiarach i wyrządzonych szkodach, wydaje na ich podstawie uwierzytelnione odpisy, wypisy, wyciągi i reprodukcje przechowywanych dokumentów.

Rozdział 4

Udostępnianie dokumentów przez Instytut Pamięci

Art. 29a.⁴⁰⁾ 1. Prezes Instytutu Pamięci, na wniosek, informuje w ciągu 14 dni w formie zaświadczenia, czy dane osobowe wnioskodawcy są tożsame z danymi osobowymi, które znajdują się w katalogu funkcjonariuszy, współpracowników, kandydatów na współpracowników organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5, oraz innych osób, udostępnionym w Instytucie Pamięci od dnia 26 listopada 2004 r.

2. (uchylony).⁴¹⁾

3. Na wniosek wnioskodawcy treść zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, jest publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Instytutu Pamięci.

Art. 30.⁴²⁾ 1. Każdy ma prawo wystąpić z wnioskiem do Instytutu Pamięci o udostępnienie do wglądu kopii dotyczących go dokumentów.

2. Instytut Pamięci udostępnia kopie dostępnych dokumentów, o których mowa w ust. 1, dotyczących wnioskodawcy, z wyjątkiem dokumentów:

- 1) wytworzonych przez wnioskodawcę lub przy jego udziale w ramach czynności wykonywanych w związku z jego pracą lub służbą w organach bezpieczeństwa państwa albo w związku z czynnościami wykonywanymi w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji;
- 2) z których treści wynika, że wnioskodawca:
 - a) był traktowany przez organy bezpieczeństwa jako tajny informator lub pomocnik przy operacyjnym zdobywaniu informacji,

b) zobowiązał się do dostarczania informacji organowi bezpieczeństwa państwa lub świadczenia takiego organowi jakiegokolwiek pomocy w działaniach operacyjnych,

c) realizował zadania zlecone przez organ bezpieczeństwa państwa, a w szczególności dostarczał temu organowi informacji.

3. W udostępnianych kopiach dokumentów anonimizuje się dane osobowe osób trzecich.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania wnioskodawcy;
- 2) rodzaj i numer dokumentu tożsamości;
- 3) datę wydania dokumentu tożsamości oraz nazwę organu, który go wydał;
- 4) dane ułatwiające odnalezienie dokumentów.

5. W razie późniejszego odnalezienia w archiwum Instytutu Pamięci dokumentów dotyczących wnioskodawcy należy go o tym poinformować oraz pouczyć o możliwości ponownego złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 31.⁴²⁾ 1. Odmowa uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 30, w zakresie dotyczącym udostępnienia dokumentów:

- 1) wytworzonych przez wnioskodawcę lub przy jego udziale w ramach czynności wykonywanych w związku z jego pracą lub służbą w organach bezpieczeństwa państwa albo w związku z czynnościami wykonywanymi w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji,
- 2) z których treści wynika, że wnioskodawca:
 - a) był traktowany przez organy bezpieczeństwa jako tajny informator lub pomocnik przy operacyjnym zdobywaniu informacji,
 - b) zobowiązał się do dostarczania informacji organowi bezpieczeństwa państwa lub świadczenia takiego organowi jakiegokolwiek pomocy w działaniach operacyjnych,
 - c) realizował zadania zlecone przez organ bezpieczeństwa państwa, a w szczególności dostarczał temu organowi informacji,

następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzja ta jest równoznaczna z odmową realizacji praw określonych w art. 33 ust. 2.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Można odstąpić od uzasadnienia faktycznego lub ograniczyć je w zakresie w jakim udostępnienie informacji wnioskodawcy uniemożliwia realizację ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach

³⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 16 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁰⁾ Dodany przez art. 1 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 64, poz. 567), która weszła w życie z dniem 20 kwietnia 2005 r.

⁴¹⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 18 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Prezesa Instytutu Pamięci.

Art. 32.⁴²⁾ 1. Po rozpatrzeniu odwołania, o którym mowa w art. 31 ust. 3, Prezes Instytutu Pamięci wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy decyzję, o której mowa w art. 31 ust. 1;
- 2) uchyla decyzję, o której mowa w art. 31 ust. 1, i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

2. Można odstąpić od uzasadnienia faktycznego decyzji, o której mowa w ust. 1, lub je ograniczyć w zakresie, w jakim udostępnienie informacji wnioskodawcy uniemożliwia realizację ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów.

3. Wnioskodawcy przysługuje skarga do sądu administracyjnego na decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w terminie określonym w art. 53 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.⁴³⁾).

4. Sąd administracyjny rozpoznaje skargę na posiedzeniu niejawnym.

5. Przepisu art. 106 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi nie stosuje się.

6. Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym uzasadnia się tylko w przypadku uwzględnienia skargi. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręcza się tylko Prezesowi Instytutu Pamięci. Skarżącemu doręcza się odpis wyroku.

7. Po wydaniu wyroku sąd administracyjny niezwłocznie zwraca do Instytutu Pamięci akta postępowania.

8. Do skargi kasacyjnej stosuje się odpowiednio ust. 4—6.

Art. 33.⁴²⁾ 1. Każdy, kto uzyskał wgląd w kopie dokumentów, o których mowa w art. 30, ma prawo wystąpić do Instytutu Pamięci z wnioskiem o udostępnienie do wglądu tych dokumentów bez anonimizacji.

2. Każdy, kto uzyskał wgląd w kopie dokumentów, o których mowa w art. 30, i nie zachował się w sto-

sunku do niego dokumenty, o których mowa w art. 31 ust. 1, ma prawo — na zasadach i w zakresie określonym w ustawie — do uzyskania kopii tych dokumentów, prawo do ujawnienia nazwisk oraz dalszych danych identyfikujących tożsamość funkcjonariuszy, pracowników, żołnierzy oraz współpracowników organów bezpieczeństwa państwa, prawo do zwrotu przedmiotów znajdujących się w archiwum Instytutu Pamięci, które w momencie utraty stanowiły jej własność lub były w jej posiadaniu, i prawo zastrzeżenia swoich danych osobowych.

3. Niezanonimizowane dokumenty udostępnia się do wglądu w oryginałach lub kopiach w siedzibie oddziału Instytutu Pamięci właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, chyba że we wniosku wskazał on inny oddział, w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1. Przepis art. 34 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4. Każdy, kto uzyskał wgląd w dotyczące go niezanonimizowane dokumenty, może złożyć do Instytutu Pamięci wniosek o zamieszczenie danych osobowych osoby trzeciej w katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, jeżeli w treści udostępnionych mu dokumentów znajdują się informacje mogące stanowić podstawę do zamieszczenia danych osobowych innej osoby w tym katalogu.

Art. 34.⁴²⁾ 1. Wydanie niezanonimizowanych kopii dokumentów następuje na pisemny wniosek osoby, o której mowa w art. 33 ust. 2.

2. Na żądanie wnioskodawcy należy uwierzytelnić wydawane kopie dokumentów.

3. Wydanie kopii dokumentów następuje w siedzibie oddziału Instytutu Pamięci właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, chyba że we wniosku wskazał on inny oddział, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. Wnioskodawca powinien być zawiadomiony na piśmie o terminie wydania kopii dokumentów przynajmniej na 7 dni przed tym terminem. Wydanie kopii dokumentów powinno być udokumentowane protokołem, który podpisuje wnioskodawca i upoważniony pracownik Instytutu Pamięci.

5. Na pisemny wniosek osoby, o której mowa w art. 33 ust. 2, Instytut Pamięci wydaje znajdujące się w jego archiwum przedmioty, które w momencie utraty stanowiły jej własność lub były w jej posiadaniu.

6. Przed wydaniem przedmiotów Instytut Pamięci może sporządzić i zachować ich kopie; o fakcie tym należy poinformować wnioskodawcę.

7. W zakresie określonym w ust. 5 przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 35.⁴²⁾ 1. Na pisemny wniosek osoby, o której mowa w art. 33 ust. 2, podaje się tej osobie nazwiska i dalsze dane identyfikujące tożsamość osób, które przekazywały o niej informacje organom bezpieczeń-

⁴³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417, Nr 250, poz. 2118 i Nr 264, poz. 2205 oraz z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590.

stwa państwa, jeżeli można je jednoznacznie określić na podstawie dokumentów danego organu bezpieczeństwa państwa, i o ile w dokumentach udostępnionych do wglądu na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 33 ust. 1, znajdują się pseudonimy lub nazwiska tych osób.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli w dokumentach udostępnionych do wglądu na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 33 ust. 1, znajdują się nazwiska pracowników i funkcjonariuszy, którzy zbierali lub oceniali informacje o wnioskodawcy lub prowadzili osoby, które przekazywały organom bezpieczeństwa państwa te informacje.

3. Odmawia się podania nazwisk oraz innych danych identyfikujących tożsamość osób, które udzielały jedynie informacji o przestępstwach gospolitych.

4. Od odmowy udostępnienia danych identyfikujących tożsamość osób, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje odwołanie do Prezesa Instytutu Pamięci.

5. W zakresie określonym w ust. 1 i 2 przepisy art. 34 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 35a.⁴⁴⁾ 1. Wnioski, o których mowa w art. 30 ust. 1, art. 33 ust. 1, art. 34 ust. 1 i 5, składa się osobiście w siedzibie Instytutu Pamięci, jego oddziałach i delegaturach lub za pośrednictwem poczty, pod warunkiem poświadczenia podpisu wnioskodawcy przez notariusza.

2. Osoba mająca stałe miejsce zamieszkania za granicą może złożyć wniosek osobiście w polskiej placówce konsularnej, przy czym podpis wnioskodawcy uwierzytelnia konsul. Wniosek taki może być również złożony za pośrednictwem poczty, pod warunkiem poświadczenia podpisu wnioskodawcy przez notariusza lub inną osobę uprawnioną do uwierzytelniania podpisów zgodnie z prawem państwa, w którym ta czynność zostanie dokonana.

3. Po złożeniu wniosku wnioskodawca może ustanowić pełnomocnika do realizacji przysługujących mu praw wynikających z ustawy.

4. Uprawnienia wynikające z art. 30—35 i 35b może wykonywać osoba najbliższa zmarłego w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.

5. Jeżeli realizacja praw wynikających z art. 30—35 i 35b następuje przez osobę najbliższą, o której mowa w ust. 4, należy we właściwym wniosku wskazać imię i nazwisko osoby zmarłej, której praw on dotyczy.

Art. 35b.⁴⁴⁾ 1. Każdy ma prawo załączyć do zbioru dotyczących go dokumentów własne uzupełnienia, sprostowania, uaktualnienia, wyjaśnienia oraz dokumenty lub ich kopie. Dane już zawarte w dokumentach nie ulegają zmianie.

2. Uzupełnienia, sprostowania, uaktualnienia, wyjaśnienia oraz dokumenty lub ich kopie dołącza się do zbioru dokumentów z oznaczeniem ich w sposób pozwalający na ich odróżnienie od dokumentów zgromadzonych przez Instytut Pamięci w trybie art. 25.

Art. 35c.⁴⁴⁾ 1. Każdy ma prawo wystąpić z wnioskiem do Instytutu Pamięci o udostępnienie do wglądu dokumentów osobowych dotyczących pracownika lub funkcjonariusza organu bezpieczeństwa państwa.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania wnioskodawcy;
- 2) rodzaj i numer dokumentu tożsamości;
- 3) datę wydania dokumentu tożsamości oraz nazwę organu, który go wydał;
- 4) dane ułatwiające odnalezienie dokumentów, w szczególności imię i nazwisko oraz informacje o miejscu pracy lub działania pracownika lub funkcjonariusza organu bezpieczeństwa państwa, którego dotyczyć mają dokumenty.

3. Funkcjonariusze i pracownicy organów bezpieczeństwa państwa mogą uzyskać na swój wniosek kopie dotyczących ich dokumentów osobowych.

4. W razie późniejszego odnalezienia w archiwum Instytutu Pamięci dokumentów osobowych dotyczących pracownika lub funkcjonariusza organu bezpieczeństwa państwa, którymi zainteresowany był wnioskodawca, należy go o tym poinformować oraz pouczyć o możliwości ponownego złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 36.⁴⁵⁾ 1. Dokumenty zgromadzone przez Instytut Pamięci, z wyjątkiem dokumentów, o których mowa w art. 39, udostępnia się organom władzy publicznej oraz innym instytucjom, organizacjom i osobom w celach:

- 1) wykonywania zadań ustawowych;
- 2) prowadzenia badań naukowych, o ile Prezes Instytutu Pamięci wyrazi na to zgodę;
- 3) prowadzenia działalności dziennikarskiej, o ile Prezes Instytutu Pamięci wyrazi na to zgodę.

1a. Prezes Instytutu Pamięci odmawia udzielenia zgody na udostępnienie dokumentów, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, po zasięgnięciu opinii Kolegium Instytutu.

2. Podmioty, którym dokumenty zostały udostępnione, ponoszą odpowiedzialność prawną za sposób ich wykorzystania, o czym należy je poinformować.

⁴⁴⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 19 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 20 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

3. W trybie określonym w ust. 1 pkt 2 i 3 nie mogą być wnioskodawcy udostępnione dokumenty, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 i 2.

Art. 37.⁴⁵⁾ 1. Osoba, która uzyskała na podstawie art. 33 wgląd w niezanonimizowane kopie dotyczących jej dokumentów, i nie zachowały się w stosunku do niej dokumenty, o których mowa w art. 31 ust. 1, może zastrzec, że dotyczące jej dane osobowe zebrane w sposób tajny w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych organów bezpieczeństwa państwa nie będą udostępniane w celach, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 i 3, przez określony czas, jednakże nie dłużej niż przez 50 lat od daty ich wytworzenia.

2. Osoba, która uzyskała na podstawie art. 33 wgląd w niezanonimizowane kopie dotyczących jej dokumentów może zastrzec, że dotyczące jej informacje ujawniające jej pochodzenie etniczne lub rasowe, przekonania religijne, przynależność wyznaniową oraz dane o stanie zdrowia i życiu seksualnym, a także ujawniające jej stan majątkowy, a w szczególności nieruchomości oraz rzeczy ruchome stanowiące dobra kultury w rozumieniu przepisów o ochronie dóbr kultury, nie będą udostępnione.

3. Prezes Instytutu Pamięci informuje o prawie zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 1 i 2.

4. Osoba, która uzyskała na podstawie art. 33 wgląd w niezanonimizowane kopie dotyczących jej dokumentów, może wyrazić zgodę na udostępnianie swoich danych osobowych, określonych w ust. 1, wskazanym organom władzy publicznej, innym instytucjom, organizacjom i osobom, a także na ich powszechną dostępność.

5. Dane osobowe, określone w ust. 1, mogą być jednakże udostępniane w celach, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 i 3, jeżeli:

- 1) osoba, której dotyczą te dane, albo w przypadku jej śmierci osoba najbliższa wyrazi na to zgodę;
- 2) odnoszą się do publicznego wystąpienia osoby, której dotyczą, do jej działalności publicznej lub politycznej lub są danymi osobowymi wymaganymi przez ustawę w związku z pełnieniem funkcji publicznej.

6. Cele, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 i 3, można realizować także po anonimizacji danych osobowych, i informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, w kopiach dokumentów.

7. Prawo do zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz prawo do wyrażenia zgody na udostępnienie swoich danych osobowych, określonych w ust. 1, wskazanym organom władzy publicznej, innym instytucjom, organizacjom i osobom nie przysługuje w stosunku do dokumentów, o których mowa w art. 36 ust. 3.

Art. 38. 1.⁴⁶⁾ Funkcjonariusze i żołnierze służb specjalnych upoważnieni odpowiednio przez Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wy-

⁴⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 34.

wiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego lub Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, działając w zakresie zadań ustawowych, po zawiadomieniu Prezesa Instytutu Pamięci, mogą mieć wgląd do danych zawartych w dokumentach gromadzonych przez Instytut Pamięci, w granicach upoważnienia.

2.⁴⁷⁾ Dokumenty organów bezpieczeństwa państwa mogą być wykorzystywane przez upoważnionych funkcjonariuszy służb specjalnych w ramach ich zadań ustawowych, jeśli zawierają informację o przestępstwie szpiegostwa, przestępstwie o charakterze terrorystycznym, przestępstwie godzącym w podstawy ekonomiczne państwa lub przestępstwie korupcji w rozumieniu ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, z późn. zm.⁴⁸⁾) lub przestępstwie godzącym w porządek konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy służb specjalnych państw, z którymi Rzeczpospolita Polska jest związana stosowną umową międzynarodową, jeżeli dokumenty te zawierają informację o przestępstwie szpiegostwa lub terroryzmu.

Art. 39. 1.⁴⁹⁾ Odpowiednio Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu lub Minister Obrony Narodowej może zastrzec, na czas określony, że do określonych dokumentów nie może mieć dostępu żadna inna osoba poza wyznaczonymi przez nich przedstawicielami, jeżeli jest to konieczne dla bezpieczeństwa państwa. Organy innych służb specjalnych mogą występować z takim zastrzeżeniem za pośrednictwem odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, stanowią wyodrębniony, tajny zbiór w archiwum Instytutu Pamięci i podlegają szczególnej ochronie.

3.⁴⁹⁾ Prezes Instytutu Pamięci, na wniosek odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, zatwierdza lub uchyla zastrzeżenie dostępu do określonych dokumentów. Od decyzji Prezesa Instytutu Pamięci Ministrowi Obrony Narodowej oraz odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefowi Agencji Wywiadu służy odwołanie do Kolegium Instytutu Pamięci.

4. Zastrzeżenie jest objęte tajemnicą państwową.

⁴⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 21 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i Nr 166, poz. 1609, z 2004 r. Nr 109, poz. 1159, Nr 171, poz. 1800, Nr 267, poz. 2647 i Nr 273, poz. 2703, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162.

⁴⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 198 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676), która weszła w życie z dniem 29 czerwca 2002 r.

5.⁵⁰⁾ Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu oraz Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci, dokonują co 5 lat okresowych przeglądów dokumentów zgromadzonych w zbiorze wyodrębnionym. W przypadku stwierdzenia ustąpienia przesłanek uzasadniających zastrzeżenie Prezes Instytutu Pamięci podejmuje z urzędu, po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu oraz Ministra Obrony Narodowej, albo na wniosek tych organów, decyzję o uchyleniu lub skróceniu okresu zastrzeżenia. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 39a.⁵¹⁾ Przepis art. 39 nie ogranicza uprawnień sądu i prokuratora oddziałowej komisji w sprawach dotyczących zbrodni określonych w art. 1 pkt 1 lit. a oraz uprawnień sądu w postępowaniu lustracyjnym i prokuratora Biura Lustracyjnego lub oddziałowego biura lustracyjnego w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 52e ust. 3a.

Art. 40.⁵²⁾ Jeżeli Prezes Instytutu Pamięci, w związku z wykonywaniem swoich zadań, stwierdzi, że w dokumentach znajdują się informacje o przestępstwach określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, zawiadamia o tym bezzwłocznie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Przepisu art. 304 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się.

Art. 41. (uchylony).⁵³⁾

Art. 42.⁵⁴⁾ Jeżeli Dyrektor Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci zostanie zawiadomiony, że znajdujące się w dokumentach dane osobowe są nieprawdziwe, to informacje o tym dołącza się do zbioru dokumentów dotyczących danej osoby.

Art. 43.⁵⁵⁾ 1.⁵⁶⁾ Postępowanie w sprawach uregulowanych w ustawie prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. W sprawach określonych w art. 39 skarga do sądu administracyjnego nie przysługuje.

2.⁵⁷⁾ W sprawach rozstrzyganych decyzją administracyjną, w myśl przepisów niniejszej ustawy, organem pierwszej instancji jest dyrektor oddziału Instytutu Pamięci. Organem odwoławczym jest Prezes Instytutu Pamięci.

Art. 44. (uchylony).⁵⁸⁾

Rozdział 5

Funkcje śledcze Instytutu Pamięci

Art. 45. 1. Śledztwo w sprawach o zbrodnię, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, wszczyna i prowadzi prokurator oddziałowej komisji.

2.⁵⁹⁾ Prokuratorom Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w sprawach określonych w art. 1 pkt 1 lit. a przysługują wszystkie uprawnienia prokuratora, także w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.

3. Celem śledztwa w sprawach o zbrodnię, o których mowa w art. 1, jest również wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w szczególności ustalenie osób pokrzywdzonych.

4. Okoliczność, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania karnego, nie może stanowić przeszkody do realizacji celu, o którym mowa w ust. 3. Po zrealizowaniu tego celu postępowanie umarza się.

5.⁶⁰⁾ Do prowadzenia śledztw przez Instytut Pamięci stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego.

6. Prokurator oddziałowej komisji może zaniechać wszczęcia postępowania, a wszczęte umorzyć w stosunku do sprawcy przestępstwa, o którym mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, jeżeli dobrowolnie ujawnił on wobec organu powołanego do ścigania przestępstw wszystkie istotne informacje dotyczące osób współdziałających przy popełnieniu przestępstwa, jak również okoliczności jego popełnienia, jeżeli informacje te umożliwiają wszczęcie postępowania przeciwko określonej osobie. Odstępując od ścigania sprawcy przestępstwa, prokurator uwzględnia stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu i stopień jego winy oraz rodzaj i charakter przestępstwa ujawnionego, a w szczególności ustala, czy możliwe jest ujawnienie w inny sposób sprawców współdziałających w dokonaniu tego przestępstwa, a także ocenia wagę, jaką ma ujawnienie przestępstwa dla realizacji zadań Instytutu Pamięci.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 22 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵¹⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 23 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 198 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 49.

⁵³⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 24 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 25 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 60 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — *Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. Nr 153, poz. 1271), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

⁵⁶⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 zmianę 24) pkt 26 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁷⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 26 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁸⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 27 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 28 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 28 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 22 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵¹⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 23 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 198 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 49.

⁵³⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 24 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 25 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 60 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — *Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. Nr 153, poz. 1271), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

⁵⁶⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 zmianę 24) pkt 26 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

7. Prokurator może wszcząć postępowanie w stosunku do sprawcy, którego ścigania zaniechał na podstawie ust. 6, tylko wtedy, gdy w toku dalszego postępowania uchyli się on od złożenia zeznań lub złoży zeznanie odmienne od tych, które uzasadniały zaniechanie wszczęcia postępowania lub umorzenie postępowania wszczętego.

8. Jeżeli osoba, wobec której ścigania zaniechano na podstawie ust. 6, zostanie wezwana w charakterze świadka, prokurator oddziałowej komisji może wydać postanowienie o zachowaniu w tajemnicy jej danych osobowych, choćby nie zachodziły okoliczności określone w art. 184 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

9.⁶¹⁾ W sądowym postępowaniu odwoławczym na skutek wniesienia apelacji oraz kasacji występują prokuratorzy Głównej Komisji.

10.⁶²⁾ Dyrektor Głównej Komisji wnosi kasację w zastępstwie Prokuratora Generalnego w sprawach, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, w tym także należących do właściwości sądów wojskowych.

Art. 45a.⁶³⁾ Instytut Pamięci wszczyna z urzędu śledztwo w sprawach o przestępstwa określone w art. 54 i 55.

Art. 46. Prezes Instytutu Pamięci, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Głównej Komisji, może ujawnić opinii publicznej, a także innym osobom niż wymienione w art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego, dane osobowe sprawcy zbrodni, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, jeżeli postępowanie karne nie zakończyło się wydaniem prawomocnego wyroku skazującego z powodu wskazanego w art. 17 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania karnego albo zostało zawieszona na podstawie art. 22 § 1 tego kodeksu.

Art. 47. 1.⁶⁴⁾ Dyrektor Głównej Komisji jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tej Komisji oraz komisji oddziałowych. Naczelnik komisji oddziałowej jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tej komisji.

2.⁶⁴⁾ Polecenia Prokuratora Generalnego inne niż określone w art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206, z późn. zm.⁶⁵⁾), wykraczające poza zakres zadań Instytutu Pamięci, mogą być wydawane prokuratorom Głównej Komisji i oddziałowych komisji tylko za zgodą Prezesa Instytutu Pamięci.

⁶¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 28 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶²⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 28 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶³⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 29 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 30 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 213, poz. 1802, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 130, poz. 1085, Nr 167, poz. 1398 i Nr 169, poz. 1410 i 1417, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162.

3. Prokuratorami nadrzędnymi w stosunku do prokuratorów oddziałowych komisji są dyrektor Głównej Komisji oraz prokuratorzy tej Komisji.

4. Prokurator odwołany z powodu zrzeczenia się stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio lub otrzymać stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeśli nie ma innych przeszkód prawnych.

4a.⁶⁶⁾ Prokurator Generalny może przywrócić na wcześniej zajmowane lub równorzędne stanowisko w powszechnej lub wojskowej jednostce prokuratury prokuratora Głównej Komisji i oddziałowej komisji, co do którego Prezes Instytutu Pamięci wystąpił, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Głównej Komisji, z takim wnioskiem. Złożenie wniosku nie jest związane z postępowaniem dyscyplinarnym.

4b.⁶⁶⁾ W przypadku stwierdzenia, że prokurator Głównej Komisji i oddziałowej komisji nie może ze względów zdrowotnych pełnić służby w Instytucie Pamięci, Prokurator Generalny przenosi go na stanowisko równorzędne do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora.

5. Uposażenie prokuratorów Głównej Komisji określają przepisy o uposażeniu prokuratorów Prokuratury Krajowej, zaś uposażenie prokuratorów oddziałowych komisji określają przepisy o uposażeniu prokuratorów prokuratury apelacyjnej. Uposażenie to wraz ze związanymi z nim świadczeniami o charakterze osobowym finansowane jest ze środków Instytutu Pamięci.

6. Do prokuratorów Instytutu Pamięci stosuje się, w sprawach nieuregulowanych ustawą, przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.

Art. 48.⁶⁷⁾ Prokurator oddziałowej komisji wydaje postanowienie o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie o zbrodnię, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, w terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia o przestępstwie. Jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie, nie zostanie w ciągu 4 miesięcy od dnia jego złożenia powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa, może wnieść zażalenie do prokuratora nadrzędnego.

Art. 49.⁶⁷⁾ Po upływie 3 miesięcy od daty wszczęcia śledztwa w sprawie o zbrodnię, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, prokurator prowadzący je składa prokuratorowi nadrzędnemu sprawozdanie z dokonanych czynności. Sprawozdanie takie składa się po upływie każdego trzymiesięcznego okresu śledztwa. Terminów dotyczących ukończenia śledztwa, określonych w art. 310 Kodeksu postępowania karnego, nie stosuje się.

⁶⁶⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 30 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 31 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 50. 1.⁶⁸⁾ Główna Komisja oraz oddziałowe komisje stanowią jednostki organizacyjne prokuratury w rozumieniu umów międzynarodowych, wiążących Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami, o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych.

2.⁶⁹⁾ Minister właściwy do spraw sprawiedliwości może, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci, delegować sędziego do pełnienia czynności w Głównej Komisji oraz udzielania pomocy prawnej.

Art. 51. 1.⁷⁰⁾ Do zgromadzenia i kolegium prokuratorów Głównej Komisji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze o zgromadzeniu i kolegium prokuratury apelacyjnej.

2.⁷¹⁾ Członków Sądu Dyscyplinarnego oraz Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego dla prokuratorów Instytutu Pamięci wybiera, na ustalonej przez siebie liczbie, na okres 4 lat, zgromadzenie prokuratorów Głównej Komisji spośród prokuratorów Instytutu Pamięci. Sąd Dyscyplinarny oraz Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny wybierają ze swego grona przewodniczących.

3.⁷¹⁾ Sąd Dyscyplinarny w Instytucie Pamięci orzeka w pierwszej instancji w składzie trzech członków, a w drugiej instancji — w składzie pięciu członków. W składzie orzekającym w drugiej instancji nie może brać udziału członek Sądu, który brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

4.⁷²⁾ Dyrektor Głównej Komisji jest przełożonym dyscyplinarnym w stosunku do prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

5.⁷³⁾ Rzecznika Dyscyplinarnego dla prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wyznacza Prokurator Generalny spośród prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu na wniosek Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

⁶⁸⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

⁶⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

⁷⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 32 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zmianie ustawy o prokuraturze, ustawy o dyscyplinie wojskowej oraz ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 48, poz. 553), która weszła w życie z dniem 29 czerwca 2000 r.

⁷²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 15 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 6; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 32 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷³⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 32 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Rzecznik dyscyplinarny jest związany wskazaniem Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Art. 52. Organy wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, organy i jednostki organizacyjne podległe, nadzorowane lub podporządkowane Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrowi Obrony Narodowej, Ministrowi Spraw Zagranicznych i odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefowi Agencji Wywiadu⁷⁴⁾ oraz organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego są obowiązane, każdy w zakresie swojego działania, do udzielania pomocy Instytutowi Pamięci w realizacji zadań Instytutu Pamięci, o których mowa w art. 1.

Rozdział 5a⁷⁴⁾

Funkcje lustracyjne Instytutu Pamięci

Art. 52a. Do zadań Biura Lustracyjnego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie rejestru oświadczeń lustracyjnych, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów;
- 2) analiza oświadczeń lustracyjnych oraz zbieranie informacji niezbędnych do prawidłowej ich oceny;
- 3) przygotowywanie postępowań lustracyjnych;
- 4) sygnalizowanie odpowiednim organom o niewywiązywaniu się organów pozasądowych z obowiązków nałożonych przez ustawę;
- 5) przygotowywanie i publikowanie katalogów zawierających dane osobowe osób, wobec których zachowały się dokumenty:
 - a) wytworzone przez daną osobę lub przy jej udziale w związku z czynnościami wykonywanymi w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji,
 - b) z których treści wynika, że dana osoba:
 - była traktowana przez organy bezpieczeństwa jako tajny informator lub pomocnik przy operacyjnym zdobywaniu informacji,
 - zobowiązała się do dostarczania informacji organowi bezpieczeństwa państwa lub świadczenia takiemu organowi jakiegokolwiek pomocy w działaniach operacyjnych,
 - realizowała zadania zlecone przez organ bezpieczeństwa państwa, a w szczególności dostarczała temu organowi informacji;
- 6) przygotowywanie i publikowanie na podstawie dokumentów zgromadzonych w archiwum Instytutu Pamięci katalogów zawierających dane oso-

⁷⁴⁾ Dodany przez art. 1 zmianę 24) pkt 33 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

bowe pracowników, funkcjonariuszy i żołnierzy organów bezpieczeństwa państwa, ze wskazaniem stopnia służbowego zajmowanych stanowisk, oraz organów bezpieczeństwa państwa, w których pełnili służbę lub pracowali;

7) przygotowywanie i publikowanie katalogów zawierających dane osobowe osób, wobec których zachowały się dokumenty świadczące o tym, że organy bezpieczeństwa państwa zbierały o nich informacje na podstawie celowo gromadzonych danych, w tym w sposób tajny, a wobec osób tych nie stwierdzono istnienia dokumentów świadczących, że byli pracownikami, funkcjonariuszami, żołnierzami organów bezpieczeństwa państwa lub współpracowali z organami bezpieczeństwa państwa; publikacje nie obejmują danych osobowych osób, w stosunku do których zachowały się dokumenty uzasadniające publikację ich danych osobowych na podstawie pkt 8; przed umieszczeniem w katalogu należy uzyskać zgodę osoby, której te dane dotyczą;

8) przygotowywanie i publikowanie katalogów zawierających dane osobowe osób, które zajmowały kierownicze stanowiska w byłej Polskiej Partii Robotniczej i byłej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej oraz Zjednoczonym Stronnictwie Ludowym i Stronnictwie Demokratycznym, a także były członkami Rady Ministrów państwa komunistycznego do dnia 23 sierpnia 1989 r. lub były w tym okresie kierownikami centralnych organów administracji państwowej.

Art. 52aa. Do zadań oddziałowego biura lustracyjnego należy w szczególności:

- 1) przygotowanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 52a pkt 1;
- 2) realizacja zadań określonych w art. 52a pkt 2—4;
- 3) przygotowywanie katalogów, o których mowa w art. 52a pkt 5—8.

Art. 52b. 1. Każdy katalog, o którym mowa w art. 52a pkt 5, 6 i 8, zawiera:

- 1) dane osobowe: imię i nazwisko (imiona i nazwiska, w tym imiona i nazwiska poprzednie, jeżeli były używane oraz nazwisko rodowe), imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia;
- 2) opis danej kategorii pracy, służby lub współpracy;
- 3) informacje o rodzajach dokumentów zgromadzonych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci, zawierających dane osobowe osoby, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu;
- 4) przebieg pracy, służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa państwa, osoby, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu;
- 5) treść zapisów ewidencyjnych w dokumentach zgromadzonych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci, dotyczących osoby, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu, przy czym kolejne rejestracje traktuje się odrębnie;

6) wzmiankę o ewentualnych uzupełnieniach, sprostowaniach, uaktualnieniach, wyjaśnieniach lub dokumentach złożonych przez osobę, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu, do zbioru dokumentów organu bezpieczeństwa państwa znajdujących się w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci;

7) informację o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 52a pkt 1;

8) informację o wyniku postępowania lustracyjnego.

2. W katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, zamieszcza się ponadto informację o wniosku, o którym mowa w art. 52d ust. 2.

2a. W katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 7, zamieszcza się dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 6—8.

3. Na wniosek osoby, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, w katalogu zamieszcza się przedstawione przez tę osobę wyjaśnienia dotyczące informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2—5.

4. Zapisami ewidencyjnymi, o których mowa w ust. 1 pkt 5, są informacje zawarte w dziennikach rejestracyjnych, dziennikach archiwalnych, kartotekach i dokumentach o podobnym charakterze.

Art. 52c. 1. Katalogi, o których mowa w art. 52a pkt 5, tworzy się oddzielnie dla każdej grupy osób, zgodnie z kategoriami współpracy z organami bezpieczeństwa państwa, określonymi w załączniku do ustawy.

2. W przypadku, gdy współpraca danej osoby z organami bezpieczeństwa państwa odpowiada formom działalności określonym w załączniku do ustawy, a nie została w taki sposób oznaczona w dokumentach organów bezpieczeństwa państwa, dane osobowe tej osoby zamieszcza się w katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, w kategorii odpowiadającej rodzajowi współpracy, wraz z przyporządkowaniem do stosownej formy współpracy. Informację w tym zakresie zamieszcza się w katalogu.

3. W odrębnym katalogu zamieszcza się dane osobowe osoby, w stosunku do której zachowały się wyłącznie zapisy ewidencyjne. Przepis ust. 2 stosuje się.

4. Katalogi, o których mowa w ust. 1 i 3, są aktualizowane nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

Art. 52d. 1. Osoba, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, która nie zgadza się z informacją zawartą w katalogu dotyczącą jej osoby, może złożyć oświadczenie lustracyjne. Przepisy dotyczące postępowania lustracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. Na wniosek osoby, której dane osobowe zostały zamieszczone w katalogu, o którym mowa w ust. 1, i która złożyła oświadczenie lustracyjne, każdemu

przysługuje wgląd do kopii dokumentów dotyczących tej osoby, zgromadzonych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci. Przepisy art. 30 ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

3. Uprawnienia wynikające z ust. 2 może wykonywać osoba najbliższa zmarłego w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, przy czym osoba ta nie składa oświadczenia lustracyjnego.

4. Osoba, o której mowa w ust. 3, która nie zgadza się z informacją zawartą w katalogu, o którym mowa w art. 52a pkt 5, dotyczącą zmarłego może wystąpić do sądu. Sąd orzeka o zasadności albo braku podstaw do zamieszczenia w katalogu danych osobowych zmarłego. Przepisy dotyczące postępowania lustracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 52e. 1. Analizy oświadczeń lustracyjnych dokonuje się z uwzględnieniem kolejności, według której zostały wymienione funkcje publiczne w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944—1990 oraz treści tych dokumentów.

2. W uzasadnionych przypadkach można odstąpić od analizy oświadczeń według kolejności, o której mowa w ust. 1. O takich odstępstwach przekazuje się informacje wraz z uzasadnieniem do sądu.

3. W przypadku powstania wątpliwości co do zgodności oświadczenia z prawdą, prokurator Biura Lustracyjnego lub prokurator oddziałowego biura lustracyjnego informuje o tym osobę, na której ciążył obowiązek złożenia oświadczenia, a także informuje o możliwości złożenia wyjaśnień; z czynności złożenia wyjaśnień sporządza się protokół.

3a. Prokurator Biura Lustracyjnego i oddziałowego biura lustracyjnego, w ramach czynności określonych w art. 52a pkt 3, może żądać nadesłania lub przedstawienia akt oraz dokumentów i pisemnych wyjaśnień, a w razie potrzeby przesłuchiwać świadków, zasięgać opinii biegłych oraz dokonywać zatrzymania rzeczy lub przeszukania, a także może stosować kary porządkowe. Do tych czynności stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

4. W terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia informacji, o której mowa w ust. 3, prokurator Biura Lustracyjnego lub prokurator oddziałowego biura lustracyjnego składa wnioski do sądu o wszczęcie postępowania lustracyjnego albo powiadamia osobę, na której ciążył obowiązek złożenia oświadczenia, o braku podstaw do złożenia takiego wniosku.

Art. 52f. Prokurator Biura Lustracyjnego, prokurator oddziałowego biura lustracyjnego oraz upoważnieni pracownicy Biura Lustracyjnego i oddziałowych biur lustracyjnych mają pełny dostęp do dokumentacji, ewidencji i pomocy informacyjnych, bez względu na formę ich utrwalenia, zgromadzonych lub wytworzonych do dnia 31 lipca 1990 r. przez:

1) Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Spraw Zagranicznych, a także przez podległe, podporządkowane lub nadzorowane przez nich organy i jednostki organizacyjne;

2) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu.

Art. 52g. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 przepisy art. 47 i 51 stosuje się odpowiednio do prokuratorów Biura Lustracyjnego oraz prokuratorów oddziałowych biur lustracyjnych, przy czym uprawnienia Dyrektora Głównej Komisji w stosunku do prokuratorów Biura Lustracyjnego oraz prokuratorów oddziałowych biur lustracyjnych przysługują Dyrektorowi Biura Lustracyjnego.

2. Dyrektor Biura Lustracyjnego jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tego Biura oraz oddziałowych biur lustracyjnych. Naczelnik oddziałowego biura lustracyjnego jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tego biura.

Rozdział 6

Funkcje edukacyjne Instytutu Pamięci

Art. 53. Instytut Pamięci:

- 1)⁷⁵⁾ informuje społeczeństwo o strukturach i metodach działania instytucji, w ramach których zostały popełnione zbrodnie przeciwko Narodowi Polskiemu, oraz informuje o strukturach, obsadzie personalnej i sposobach działania organów bezpieczeństwa państwa;
- 2)⁷⁵⁾ prowadzi badania naukowe nad najnowszą historią Polski, a także udostępnia zgromadzone dokumenty innym placówkom naukowym i osobom w celu prowadzenia takich badań, z zachowaniem warunków określonych w ustawie;
- 3)⁷⁵⁾ udziela informacji na temat zgromadzonych dokumentów oraz publikuje wydawnictwa naukowe i popularnonaukowe, w tym inwentarze archiwalne;
- 4) upowszechnia w kraju i za granicą wyniki swojej pracy oraz badań innych instytucji, organizacji i osób nad problematyką stanowiącą przedmiot jego działania;
- 5)⁷⁶⁾ prowadzi działalność edukacyjną, wystawienniczą i wydawniczą;
- 6) formułuje wnioski dotyczące edukacji historycznej.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 54. 1. Kto nie będąc do tego uprawnionym, dokumenty lub zapis informacji, podlegające przeka-

⁷⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 34 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 34 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

zaniu Instytutowi Pamięci na podstawie art. 25 i 28 ust. 1 lub znajdujące się w archiwum Instytutu, niszczy, ukrywa, uszkadza, usuwa lub zmienia ich zapis, w inny sposób udaremnia lub znacznie utrudnia uprawnionej osobie lub instytucji zapoznanie się z nimi albo zakłóca lub uniemożliwia automatyczne gromadzenie lub przekazywanie takich informacji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Tej samej karze podlega ten, kto będąc w posiadaniu dokumentów lub zapisu informacji podlegających przekazaniu Instytutowi Pamięci na podstawie wymienionej w ust. 1, uchyla się od ich przekazania, utrudnia przekazanie lub je udaremnia.

3. (uchylony).⁷⁷⁾

4. (uchylony).⁷⁸⁾

Art. 55. Kto publicznie i wbrew faktom zaprzecza zbrodniom, o których mowa w art. 1 pkt 1, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3. Wyrok podawany jest do publicznej wiadomości.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 56—67. (pominięte).⁷⁹⁾

Art. 68. 1. Zasób archiwalny dotychczasowej Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytutu Pamięci Narodowej oraz komisji okręgowych staje się zasobem archiwalnym Instytutu Pamięci.

2. Mienie dotychczasowej Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytutu Pamięci Narodowej oraz komisji okręgowych staje się mieniem Instytutu Pamięci.

⁷⁷⁾ Przez art. 1 zmianę 24) pkt 35 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 16 ustawy, o której mowa w odnośniku 6; uchylony przez art. 1 zmianę 24) pkt 35 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁹⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

Art. 69. W sprawach nieuregulowanych w ustawie a dotyczących zatrudnionych w Instytucie Pamięci pracowników naukowych, stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388, z późn. zm.⁸⁰⁾).

Art. 70. Do pracowników Instytutu Pamięci innych niż prokuratorzy i pracownicy naukowcy stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.⁸¹⁾).

Art. 71.⁸²⁾ W działalności Instytutu Pamięci, określonej w art. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.⁸³⁾).

Art. 72. Traci moc ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — Instytucie Pamięci Narodowej (Dz. U. Nr 21, poz. 98 oraz z 1991 r. Nr 45, poz. 195).

Art. 73. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia⁸⁴⁾.

⁸⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1683 i Nr 240, poz. 2052, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 i Nr 179, poz. 1484 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

⁸¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 169, poz. 1417 i Nr 264, poz. 2205 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600.

⁸²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 zmianę 24) pkt 36 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁸³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

⁸⁴⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 19 grudnia 1998 r.

Załącznik do ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r.⁸⁵⁾

WYKAZ KATEGORII WSPÓŁPRACY Z ORGANAMI BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

kategorie współpracy:	cywilne organy bezpieczeństwa: Resort Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, Komitet ds. Bezpieczeństwa Publicznego, Służba Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	wojskowe organy bezpieczeństwa: Informacja Wojskowa, Wojskowa Służba Wewnętrzna
zasadnicze	agent (Ag.) informator (Inf.) rezydent (Rez.) tajny współpracownik (TW) kontakt operacyjny (KO) konsultant (Kons.)	agent (Ag.) informator (Inf.) rezydent (Rez.) tajny współpracownik (TW) nieoficjalny pracownik (NP)
nierejestrowane, nieoficjalne i inne	kontakt operacyjny (KO) kontakt obywatelski (KO) kontakt poufny (KP) kontakt służbowy (KS) osoba informująca (OI) oficjalne osobowe źródło informacji (OOZI) konsultant (Kons.) osoba zaufana (OZ)	kontakt operacyjny (KO) osoba zaufana (OZ)
pomocnicze	dysponent lokalu kontaktowego (LK) dysponent skrzynki kontaktowej (SK) dysponent punktu kontaktowego (PK) dysponent zakrytego punktu obserwacyjnego (ZPO)	dysponent mieszkania konspiracyjnego (MK) dysponent mieszkania tajnego (MT) dysponent lokalu spotkaniowego (LS) dysponent lokalu konspiracyjnego (LK) dysponent punktu podsłuchowego (PP) dysponent punktu zakrytej obserwacji (PZO)

⁸⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

kategorie współpracy:	wywiad cywilny: Wydział II Samodzielny Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Departament VII Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Departament I Komitetu ds. Bezpieczeństwa Publicznego, Departament I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	wywiad wojskowy: Oddział II Wywiadowczy, Zarząd II Sztabu Generalnego
zasadnicze	agent (Ag.) tajny współpracownik (TW) kontakt służbowo-informacyjny (KSI) kontakt operacyjny (KO) kontakt informacyjny (KI)	agent (Ag.) współpracownik (WS) wywiadowca (Wyw.) nielegalny pracownik wywiadu (NPW)
nierejestrowane (nieoficjalne)		osoba zaufana (OZ)
pomocnicze	dysponent mieszkania konspiracyjnego (MK) dysponent lokalu kontaktowego (LK) dysponent lokalu konspiracyjnego (LK) dysponent punktu adresowego (PA) dysponent skrzynki kontaktowej (SK) dysponent punktu korespondencyjnego (PK) dysponent skrzynki adresowej (SA) dysponent telefonu konspiracyjnego (TK) kurier łącznik żywa skrzynka	dysponent telefonu konspiracyjnego (TK) dysponent punktu kontaktowego (PK) dysponent lokalu konspiracyjnego (LK) adresówka łącznik radiotelegrafista